

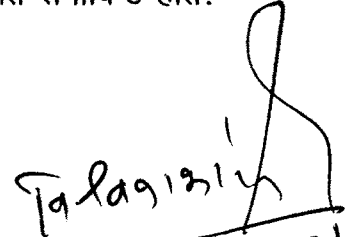
प्रमाणपत्र

श्री. नेताजी शिवाजी महाडिक यांनी "भास्कर चंदनशिव यांच्या कथेतील कृषिसंस्कृतीचे चित्रण" या विषयावरील प्रबंधिकेचे संशोधन कार्य समाधानकारकरीत्या पूर्ण केले आहे.

श्री. नेताजी शिवाजी महाडिक यांनी माझ्या मार्गदर्शनाखाली स्वतंत्र रीत्या ही प्रबंधिका लिहिली असून ती इतर कोणत्याही विद्यापीठातील अन्य कोणत्याही परीक्षेसाठी सादर केलेली नाही.

सादरची प्रबंधिका शिवाजी विद्यापीठाच्या एम्.फिल्. (मराठी) पदवी परीक्षेसाठी सादर करण्यास माझी अनुमती आहे.

सादर प्रबंधिका आधुनिक मराठी साहित्य या अभ्यास क्षेत्रात समाविष्ट होते.

मार्गदर्शक
22/11/19

कोल्हापूर

डॉ. विश्वनाथ का. शिंदे

दिनांक :

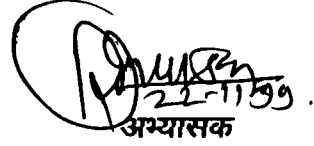
प्रतिज्ञापत्र

“भास्कर चंदनशिव यांच्या कथेतील कृषिसंस्कृतीचे चित्रण” या विषयावरील सदरची प्रबंधिका मी शिवाजी विद्यापीठाच्या एम्.फिल्. (मराठी) पदवी परीक्षेसाठी लिहिली आहे.

सदर प्रबंधिका अथवा तिचा कोणताही भाग अन्यत्र कोठेही, कोणत्याही परीक्षेसाठी सादर केलेला नाही.

कोल्हापूर

दिनांक : 22/11/22

अभ्यासक

श्री. नेताजी शिवाजी महाडिक

ऋणनिर्देश

“भास्कर चंदनशिव यांच्या कथेतील कृषिसंस्कृतीचे चित्रण” या विषयावरील एम्. फिल्. (मराठी) पदवी परीक्षेसाठी लिहिलेली प्रबंधिका विद्यापीठास सादर करताना मला आनंद होत आहे. संशोधनासाठी ज्यांनी ज्यांनी सहकार्य केले त्यांच्याविषयी कृतज्ञता व्यक्त करणे मी माझे कर्तव्य समजतो.

आदरणीय गुरुवर्य डॉ. विश्वनाथ शिंदे सरांच्या मार्गदर्शनाखाली मी या प्रबंधिकेचे काम पूर्ण केले. सरांनी केवळ मार्गदर्शनच केले नाही तर एम्.ए. ला असल्यापासून माझ्यातील संशोधनदृष्टी वाढविली. मार्गदर्शनाबरोबरच आवश्यक ती ग्रंथसामुग्री उपलब्ध करून देण्यापासून मोलाचे सहकार्य केले. सौ. उज्ज्वला शिंदे मॅडमनी घरातील एका सदस्याप्रमाणे वेळोवेळी विचारपूस करून मार्गदर्शन केले. या दोघांबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करण्यापेक्षा त्यांच्या ऋणात राहणेच मी जास्त पसंत करतो. आणि असेच वरचेवर त्यांचे मार्गदर्शन लाभत जाईल ही अपेक्षा व्यक्त करतो.

शिवाजी विद्यापीठातील मराठी विभागात शिकत असताना डॉ. रवींद्र ठाकूर, डॉ. रोहिणी तुकदेव, डॉ. कालिंदी नवाथे, डॉ. जी. आर. मोरे, डॉ. महेंद्र कदम, प्रा. सुरज मुल्ला यांचेही मार्गदर्शन मी मोलाचे समजतो.

विद्यापीठात एम्. ए. ला प्रवेश घेण्यापासून ते एम्.फिल्. ची प्रबंधिका पूर्ण करण्यापर्यंत प्रा. दत्तात्रय बारबोले यांनी वेळोवेळी जे प्रोत्साहन मला दिले, ते अविस्मरणीय असे आहे. ज्यांच्या हाताखाली शिकता आले नाही, परंतु त्यांच्या मार्गदर्शनातून आणि चर्चेतून बरेच काही शिकायला मिळाले असे आदरणीय डॉ. गो. मा. पवार, प्रा. राजेंद्र दास, प्रा. सुरेश शिंदे, डॉ. प्रकाश कुंभार, डॉ. राजन गवस, डॉ. कृष्णा इंगोले या सर्वांविषयी मी कृतज्ञता व्यक्त करतो.

ही प्रबंधिका पूर्ण करताना माझ्या स्नेहस मित्र-मैत्रिणींबरोबर झालेल्या चर्चेचा मला मोलाचा आधार लाभला. प्रा. सुधीर माने, रणधीर शिंदे, सुरेश शिंदे, हरीभाऊ मगर, बाळासाहेब माने, विलास रणनवरे, बालाजी बरकडे, मधुकर बरकडे, प्रकाश हुलेनवर,

सौ. शर्मिला मोरे, प्रज्ञा कांबळे, अर्चना पाटील, दीपा पाटील, अमृता पवार, सुनिता महाडिक, सुषमा हापसे, गौरी मांडरे आदींचे आभार मानणे मला औपचारिक वाटते. कारण या सर्वांचा स्नेह म्हणजे माझ्या आयुष्याला मिळालेली शिदोरी आहे. ती मला शेवटपर्यंत पुरुन उरेल.

प्रबंधिका पूर्ण करताना गावाकडील मित्रांचेही अनमोल सहकार्य लाभले. प्रा. बाळासाहेब पराडे, श्री. दिलीपराव ताटे, बाळासाहेब पंधे आदींचा मी ऋणी आहे.

ज्या वयात मुलगा हाताखाली हवा तो न घेता रात्रंदिवस रानातील कामं करणे पसंत करून माझ्या शिक्षणासाठी भरपूर वेळ आणि पैसा उपलब्ध करून दिला ते माझे चुलते आण्णा, भाऊ व वडील बापू, तसेच चुलत्या भाभी, नानी व आई काकी, आजी यांना ही प्रबंधिका मी अर्पण करतो. यांच्या सहकार्याशिवाय ही प्रबंधिका सादर होवू शकली नसती याची मला पूर्ण जाणीव आहे.

माझे ज्येष्ठ बंधू दादा, तात्या, संगीता वहिनी, सुजाता वहिनी, बंधू काका यांच्या सहवासात मी घडत गेलो. त्यांचाही या प्रबंधिकेत मोलाचा वाटा आहे.

अकलूज कॉलेजचे प्राचार्य डॉ. आबासाहेब देशमुख, डॉ. अरविंद नवले, डॉ. डी. डी. रणनवरे, प्रा. डी. एस. बागडे, प्रा. विष्णू सुर्वे, प्रा. सपली यांचाही मी ऋणी आहे.

ही प्रबंधिका पूर्ण करित असताना शिवाजी विद्यापीठातील खर्डेकर ग्रंथालय, तेथील कर्मचारी वर्ग, स्टडी सेंटर मधील अभ्यासिका आदींची मला मोलाची मदत झाली.

मराठी विभागातील माणिक कदम, विनय पाटील आणि सतीश कुसुंबे (मामा) यांचाही मी आभारी आहे. तसेच अतिशय कमी वेळेत पण तितकीच चांगली संगणकीय प्रत तयार करून देण्याचे मोलाचे कार्य श्री. विष्णूपंत खाडे यांनी केले. त्यांचेही आभार मानणे मी माझे कर्तव्य समजतो.

तसेच मुद्रित-शोधनाच्या कामात माझे मित्र श्री. विश्वास सुतार यांनी मोलाची मदत केली त्याबद्दल मी त्यांचाही आभारी आहे.

श्री. नेताजी शिवाजी महाडिक

अनुक्रमणिका

प्रकरण क्रमांक		पृष्ठ क्रमांक
प्रकरण पहिले	मराठी ग्रामीण कथेची परंपरा आणि कृषिसंस्कृतीचे चित्रण	१ ते ३८
प्रकरण दुसरे	कृषिसंस्कृती आणि भास्कर चंदनशिवांची कथा	३९ ते ७४
प्रकरण तिसरे	भास्कर चंदनशिव यांच्या कथेतील व्यक्तिरेखा	७५ ते १०४
प्रकरण चौथे	भास्कर चंदनशिव यांची भाषाशैली	१०५ ते १२६
प्रकरण पाचवे	उपसंहार	१२७ ते १३५
	संदर्भ ग्रंथ सूची	१३६ ते १४९